

ΕΡΕΥΝΑ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ (ΕΤΧ)

Αποτελέσματα για την Κύπρο

Ιανουάριος 2022

Σύνοψη αποτελεσμάτων

Τα αποτελέσματα της παρούσας έκθεσης¹ καταγράφουν τις μεταβολές στα κριτήρια χορήγησης και στη ζήτηση δανείων που σημειώθηκαν στην Κύπρο το τέταρτο τρίμηνο του 2021 σε σύγκριση με το τρίτο τρίμηνο. Παρουσιάζουν επίσης τις μεταβολές που αναμένονταν να σημειωθούν το πρώτο τρίμηνο του 2022. Τονίζεται ότι τα αποτελέσματα αντικατοπτρίζουν τις αντιλήψεις και προσδοκίες των συμμετεχουσών στην έρευνα τραπεζών και δεν αντικατοπτρίζουν όποιες αντιλήψεις, προσδοκίες ή εκτιμήσεις της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου. Σύνοψη των αποτελεσμάτων φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα, ενώ πληρέστερη ανάλυση ακολουθεί.

Σύνοψη αποτελεσμάτων ΕΤΧ Ιανουάριος 2022	Κύπρος	
	2021Q4	2022Q1 (προσδοκίες)
Κριτήρια χορήγησης δανείων		
<i>Επιχειρήσεις</i>	<i>Αυστηρότερα</i>	<i>Αμετάβλητα</i>
<i>Νοικοκυριά</i>		
- <i>Στεγαστικά Δάνεια</i>	<i>Αμετάβλητα</i>	<i>Αμετάβλητα</i>
- <i>Καταναλωτικά και λοιπά Δάνεια</i>	<i>Αμετάβλητα</i>	<i>Αμετάβλητα</i>
Ζήτηση δανείων		
<i>Επιχειρήσεις</i>	<i>Αύξηση</i>	<i>Αύξηση</i>
<i>Νοικοκυριά</i>		
- <i>Στεγαστικά Δάνεια</i>	<i>Αύξηση</i>	<i>Αμετάβλητη</i>
- <i>Καταναλωτικά και λοιπά Δάνεια</i>	<i>Αμετάβλητη</i>	<i>Αύξηση</i>

Πηγή: ΚΤΚ

¹Η Έρευνα Τραπεζικών Χορηγήσεων (ΕΤΧ) Ιανουαρίου 2022 διεξήχθη κατά την περίοδο 13 Δεκεμβρίου 2021 και 11 Ιανουαρίου 2022. Στην ανάλυση των αποτελεσμάτων για την Κύπρο χρησιμοποιείται ο δείκτης διάχυσης (diffusion index). Περαιτέρω πληροφορίες παρουσιάζονται στην περιγραφή της μεθοδολογίας της εν λόγω έρευνας: https://www.centralbank.cy/images/media/pdf_el/Methodology_100210.pdf

Στα γραφήματα της παρούσας έκθεσης, στις περιπτώσεις που δεν διακρίνονται συγκεκριμένες γραμμές ή ράβδοι στα διαγράμματα, ο δείκτης διάχυσης βρίσκεται στο 0 για το συγκεκριμένο τρίμηνο και μπορεί να υποδηλοί ότι, είτε δεν σημειώθηκε μεταβολή από το προηγούμενο τρίμηνο, είτε ότι οι απαντήσεις των τραπεζών αντισταθμίζονται μεταξύ τους.

Η ανάλυση των αποτελεσμάτων της αντίστοιχης έρευνας για τη ζώνη του ευρώ είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα <http://www.ecb.int/stats/money/surveys/lend/html/index.en.html>

Συνοπτικά, το τέταρτο τρίμηνο του 2021, τα **κριτήρια χορήγησης δανείων² σε επιχειρήσεις** έγιναν αυστηρότερα σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο. Οι κύριοι παράγοντες που συνέβαλαν στην υιοθέτηση αυστηρότερων κριτηρίων χορήγησης δανείων προς επιχειρήσεις ήταν η αντίληψη των τραπεζών για αυξημένο κίνδυνο, σε σχέση με την κατάσταση και προοπτικές που αφορούν συγκεκριμένους κλάδους ή εταιρείες και τη γενική οικονομική κατάσταση, η μειωμένη ανοχή τους στον κίνδυνο και το αυξημένο κόστος που σχετίζεται με την κεφαλαιακή τους θέση. Όσον αφορά τα **κριτήρια χορήγησης δανείων προς νοικοκυριά** για όλες τις κατηγορίες δανείων, αυτά παρέμειναν αμετάβλητα το τέταρτο τρίμηνο του 2021. Σε αντίθεση με τις επιχειρήσεις, οι συμμετέχουσες στην έρευνα τράπεζες δεν κατέγραψαν μεταβολή στην αντίληψη κινδύνου για δανεισμό προς νοικοκυριά για τρίτο συνεχόμενο τρίμηνο από την έναρξη της πανδημίας. Ενδεχομένως αυτό να οφείλεται στο γεγονός ότι η πανδημία και τα περιοριστικά μέτρα που επιβάλλονται προς αναχαίτησή της φαίνεται να έχουν επηρεάσει περισσότερο τον κύκλο εργασιών των επιχειρήσεων και λιγότερο τα νοικοκυριά. Σύμφωνα με τις **προσδοκίες** των τραπεζών για το πρώτο τρίμηνο του 2022, τα κριτήρια χορήγησης δανείων στην Κύπρο προς επιχειρήσεις και νοικοκυριά για όλες τις κατηγορίες δανείων αναμενόταν να παραμείνουν αμετάβλητα σε σύγκριση με το προηγούμενο τρίμηνο.

Παράλληλα, η **καθαρή ζήτηση δανείων στην Κύπρο από επιχειρήσεις**, κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2021, κατέγραψε αύξηση σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο λόγω αυξημένης ζήτησης για αποθέματα και κεφάλαια κίνησης, αλλά και για πάγιες επενδύσεις, οι οποίες επηρεάζουν θετικά τη ζήτηση για δεύτερο συνεχόμενο τρίμηνο από την έναρξη της πανδημίας. Ενδεχόμενα, η αύξηση των χρηματοδοτικών αναγκών για αποθέματα και κεφάλαια κίνησης να σχετίζεται με τις αυξήσεις στις τιμές προϊόντων και εμπορευμάτων λόγω διαταραχών ή ελλείψεων στην αλυσίδα εφοδιασμού στο διεθνές εμπόριο και τις σημαντικές αυξήσεις του κόστους μεταφορών. Από την άλλη, η χρηματοδότηση πάγιων επενδύσεων πιθανόν να αντανακλά, εν μέρει, την ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας και τις βελτιωμένες οικονομικές προοπτικές παρά τις επιπτώσεις της πανδημίας στην οικονομία. Σημαντική αύξηση το τέταρτο τρίμηνο του 2021 κατέγραψε η **καθαρή ζήτηση δανείων από νοικοκυριά** για στεγαστικά δάνεια, κυρίως λόγω της αναμενόμενης λήξης του κυβερνητικού *Σχεδίου επιδότησης επιτοκίων για νέα στεγαστικά δάνεια* στο τέλος Δεκεμβρίου 2021, ενώ για καταναλωτικά και λοιπά δάνεια παρέμεινε αμετάβλητη. Σημειώνεται ότι, η σωρευτική αύξηση που καταγράφηκε από την εν λόγω έρευνα στην καθαρή ζήτηση δανείων το 2021 φαίνεται να συνάδει με την αύξηση στα καθαρά νέα δάνεια προς επιχειρήσεις και νοικοκυριά στην Κύπρο. Σύμφωνα με τις **προσδοκίες** των τραπεζών για το πρώτο τρίμηνο του 2022, η καθαρή ζήτηση δανείων στην Κύπρο αναμενόταν να καταγράψει αύξηση από επιχειρήσεις και από νοικοκυριά για καταναλωτικά και λοιπά δάνεια. Παράλληλα, η ζήτηση για στεγαστικά δάνεια το πρώτο τρίμηνο του 2022 αναμενόταν να παραμείνει αμετάβλητη, σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο.

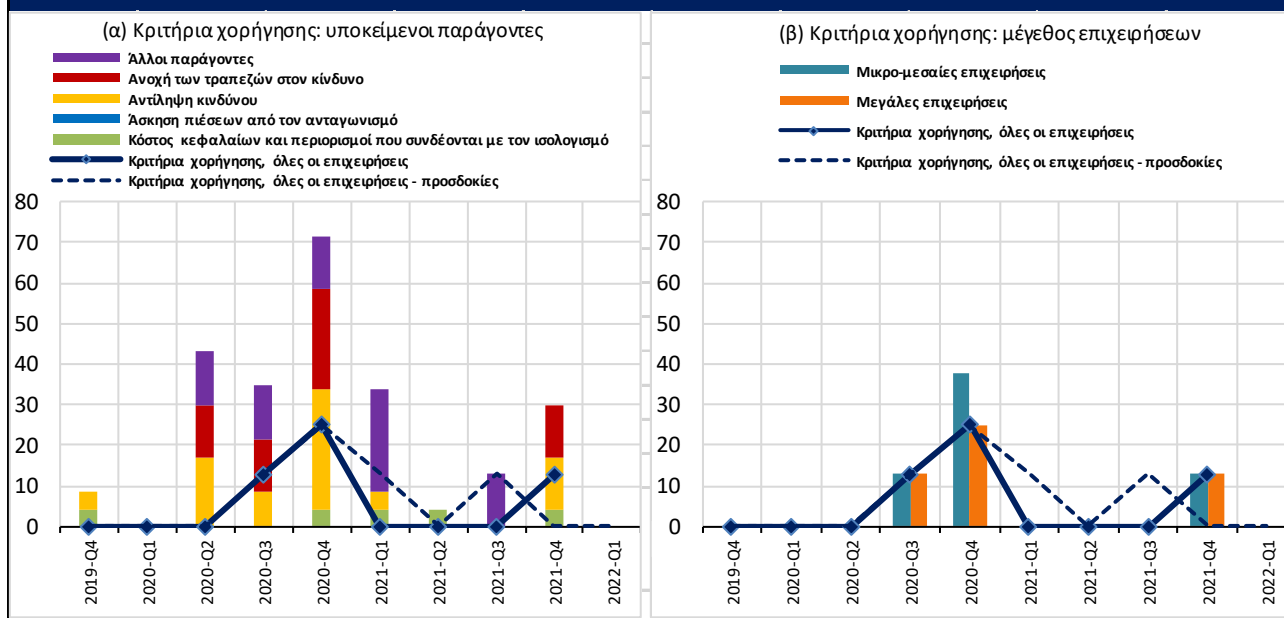
---

² Τα κριτήρια χορήγησης δανείων αποτελούν τις εσωτερικές κατευθυντήριες γραμμές ή τα κριτήρια μιας τράπεζας για την έγκριση δανείου. Τόσο τα νέα δάνεια όσο και η αναχρηματοδότηση δανείων, δηλαδή η παράταση στη διάρκεια ενός δανείου ή η αύξηση του ποσού του δανείου, λαμβάνονται υπόψη. Θεσπίζονται πριν από την έναρξη της διαπραγμάτευσης για τους όρους και προϋποθέσεις χορήγησης δανείου και πριν από την απόφαση για έγκριση/απόρριψη του δανείου. Καθορίζουν τους τύπους των δανείων που η τράπεζα θεωρεί επιθυμητούς ή μη, τις προτεραιότητες από γεωγραφική ή τομεακή άποψη, τις εξασφαλίσεις που θεωρούνται αποδεκτές ή μη, κτλ. Τα κριτήρια χορήγησης δανείων προσδιορίζουν τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά του δανειολήπτη βάσει των οποίων μπορεί να ληφθεί ένα δάνειο.

Προσφορά δανείων

Κριτήρια χορήγησης δανείων ή πιστωτικών ορίων προς επιχειρήσεις³

Διάγραμμα 1 Αλλαγές στα κριτήρια χορήγησης δανείων ή πιστωτικών ορίων προς επιχειρήσεις:
(α) υποκείμενοι παράγοντες και (β) μέγεθος επιχειρήσεων
Δείκτης διάχυσης, %

Σημειώσεις:

Όσον αφορά την κατεύθυνση των αλλαγών στα κριτήρια δανεισμού, **θετική ένδειξη** υποδηλοί αυστηροποίηση των κριτηρίων και συνεισφορά των παραγόντων προς αυτή την κατεύθυνση, ενώ **αρνητική ένδειξη** υποδηλοί χαλάρωση των κριτηρίων δανεισμού και συνεισφορά των παραγόντων προς αυτή την κατεύθυνση.

"Κόστος κεφαλαίων και περιορισμοί που συνδέονται με τον ισολογισμό" ως μη σταθμισμένος μέσος όρος των παραγόντων "Κόστος που σχετίζεται με την κεφαλαιακή θέση", "Ικανότητα πρόσβασης σε χρηματοδότηση μέσω της αγοράς" και "Κατάσταση ρευστότητας".

"Άσκηση πιέσεων από τον ανταγωνισμό" ως μη σταθμισμένος μέσος όρος των παραγόντων "Ανταγωνισμός από άλλα τραπεζικά ιδρύματα", "Ανταγωνισμός από μη τραπεζικά ιδρύματα" και "Ανταγωνισμός από χρηματοδότηση μέσω της αγοράς".

"Αντίληψη κινδύνου" ως μη σταθμισμένος μέσος όρος των παραγόντων "Γενική οικονομική κατάσταση και προοπτικές", "Κατάσταση και προοπτικές που αφορούν συγκεκριμένους κλάδους ή εταιρείες/φερεγγυότητα δανειολήπτη" και "Κίνδυνος όσον αφορά τις ζητούμενες εξασφαλίσεις".

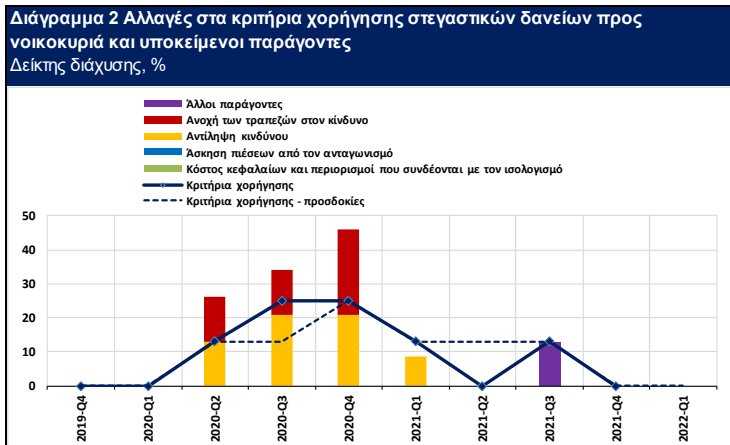
Οι **"Άλλοι παράγοντες"** αφορούν επιπρόσθετους παράγοντες που ανέφεραν συμμετέχουσες τράπεζες ότι συνέτελεσαν στην αλλαγή των κριτηρίων χορήγησης των εν λόγω δανείων, οι οποίοι επί του παρόντος σχετίζονται με την πανδημία του κορωνοϊού.

Πιο αναλυτικά, κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2021, σύμφωνα με τις συμμετέχουσες στην έρευνα τράπεζες, τα κριτήρια χορήγησης δανείων προς επιχειρήσεις στην Κύπρο, έγιναν αυστηρότερα σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο. Η εξέλιξη αυτή έρχεται σε αντίθεση με τις προσδοκίες που είχαν διατυπωθεί από τις τράπεζες στην έρευνα του Οκτωβρίου 2021, οι οποίες ανέμεναν τα κριτήρια χορήγησης των εν λόγω δανείων να παραμείνουν αμετάβλητα κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2021. Σύμφωνα με τις συμμετέχουσες τράπεζες, οι κύριοι παράγοντες που συνέβαλαν στην υιοθέτηση αυστηρότερων κριτηρίων χορήγησης δανείων προς επιχειρήσεις ήταν η αντίληψη αυξημένου κινδύνου, σε σχέση με την κατάσταση και προοπτικές που αφορούν συγκεκριμένους κλάδους ή εταιρείες και τη γενική οικονομική κατάσταση, και η μειωμένη ανοχή τους στον κίνδυνο. Το κόστος που σχετίζεται με την κεφαλαιακή θέση των τραπεζών επίσης συνέβαλε στη θέσπιση αυστηρότερων κριτηρίων χορήγησης δανείων προς επιχειρήσεις (βλ. **Διάγραμμα 1(α)**). Παράλληλα, σημειώνεται ότι τα κριτήρια χορήγησης δανείων κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2021, έγιναν αυστηρότερα τόσο για δάνεια προς μικρομεσαίες επιχειρήσεις, όσο και προς μεγάλες επιχειρήσεις (βλ. **Διάγραμμα 1(β)**). Η διαφοροποίηση από το προηγούμενο τρίμηνο ενδεχόμενα να οφείλεται στην έξαρση που παρατηρήθηκε στη μετάλλαξη Όμικρον και τη ραγδαία εξάπλωσή της στον πληθυσμό, αυξάνοντας την αβεβαιότητα ως προς τις επιπτώσεις στην πραγματική οικονομία.

³ Ο όρος «επιχειρήσεις» αναφέρεται σε μη-χρηματοοικονομικές επιχειρήσεις.

Κριτήρια χορήγησης στεγαστικών δανείων προς νοικοκυριά

Τα κριτήρια χορήγησης στεγαστικών δανείων προς νοικοκυριά παρέμειναν αμετάβλητα κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2021, εξέλιξη σύμφωνη και με τις προσδοκίες που είχαν καταγραφεί στην έρευνα του προηγούμενου τριμήνου (βλ. **Διάγραμμα 2**). Σημαντικό να αναφερθεί ότι οι συμμετέχουσες στην έρευνα τράπεζες δεν κατέγραψαν μεταβολή στην αντίληψη κινδύνου των τραπεζών για δανεισμό προς νοικοκυριά για τρίτο συνεχόμενο τρίμηνο από την έναρξη της πανδημίας. Ενδεχομένως αυτό να οφείλεται στο γεγονός ότι η πανδημία και τα περιοριστικά μέτρα που επιβάλλονται προς αναχαίτησή της έχουν επηρεάσει περισσότερο τον κύκλο εργασιών των επιχειρήσεων και λιγότερο τα νοικοκυριά.

Σημειώσεις:

Όσον αφορά την κατεύθυνση των αλλαγών στα κριτήρια δανεισμού, **θετική ένδειξη** υποδηλοί αυστηροποίηση των κριτηρίων και συνεισφορά των παραγόντων προς αυτή την κατεύθυνσή, ενώ **αρνητική ένδειξη** υποδηλοί χαλάρωση των κριτηρίων δανεισμού και συνεισφορά των παραγόντων προς αυτή την κατεύθυνση.

"Άσκηση πιέσεων από τον ανταγωνισμό" ως μη σταθμισμένος μέσος όρος των παραγόντων "Ανταγωνισμός από άλλα τραπεζικά ιδρύματα" και "Ανταγωνισμός από μη τραπεζικά ιδρύματα".

"Αντίληψη κινδύνου" ως μη σταθμισμένος μέσος όρος των παραγόντων "Γενική οικονομική κατάσταση και προοπτικές", "Προοπτικές για την αγορά κατοικίας, συμπεριλαμβανομένων των αναμενόμενων εξελίξεων στις τιμές κατοικίας" και "Φερεγγυότητα δανειολήπτη".

Οι **"Άλλοι παράγοντες"** αφορούν επιπρόσθετους παράγοντες που ανέφεραν συμμετέχουσες τράπεζες ότι συνετέλεσαν στην αλλαγή των κριτηρίων χορήγησης των εν λόγω δανείων.

Κριτήρια χορήγησης καταναλωτικών και λοιπών δανείων προς νοικοκυριά

Τα κριτήρια χορήγησης καταναλωτικών και λοιπών δανείων προς νοικοκυριά, επίσης παρέμειναν αμετάβλητα κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2021. Η εξέλιξη αυτή ήταν σύμφωνη με τις προσδοκίες που είχαν διατυπωθεί στην έρευνα του προηγούμενου τριμήνου (βλ. **Διάγραμμα 3**). Όπως και για τη χορήγηση στεγαστικών δανείων, οι τράπεζες δεν κατέγραψαν μεταβολή στην αντίληψη κινδύνου όσον αφορά τη χορήγηση καταναλωτικών και λοιπών δανείων για τρίτο συνεχόμενο τρίμηνο από την έναρξη της πανδημίας.

Σημειώσεις:

Όσον αφορά την κατεύθυνση των αλλαγών στα κριτήρια δανεισμού, **θετική ένδειξη** υποδηλοί αυστηροποίηση των κριτηρίων και συνεισφορά των παραγόντων προς αυτή την κατεύθυνσή, ενώ **αρνητική ένδειξη** υποδηλοί χαλάρωση των κριτηρίων δανεισμού και συνεισφορά των παραγόντων προς αυτή την κατεύθυνση.

"Άσκηση πιέσεων από τον ανταγωνισμό" ως μη σταθμισμένος μέσος όρος των παραγόντων "Ανταγωνισμός από άλλα τραπεζικά ιδρύματα" και "Ανταγωνισμός από μη τραπεζικά ιδρύματα".

"Αντίληψη κινδύνου" ως μη σταθμισμένος μέσος όρος των παραγόντων "Γενική οικονομική κατάσταση και προοπτικές", "Φερεγγυότητα καταναλωτών" και "Κίνδυνος όσον αφορά τη ζητούμενη ασφάλεια".

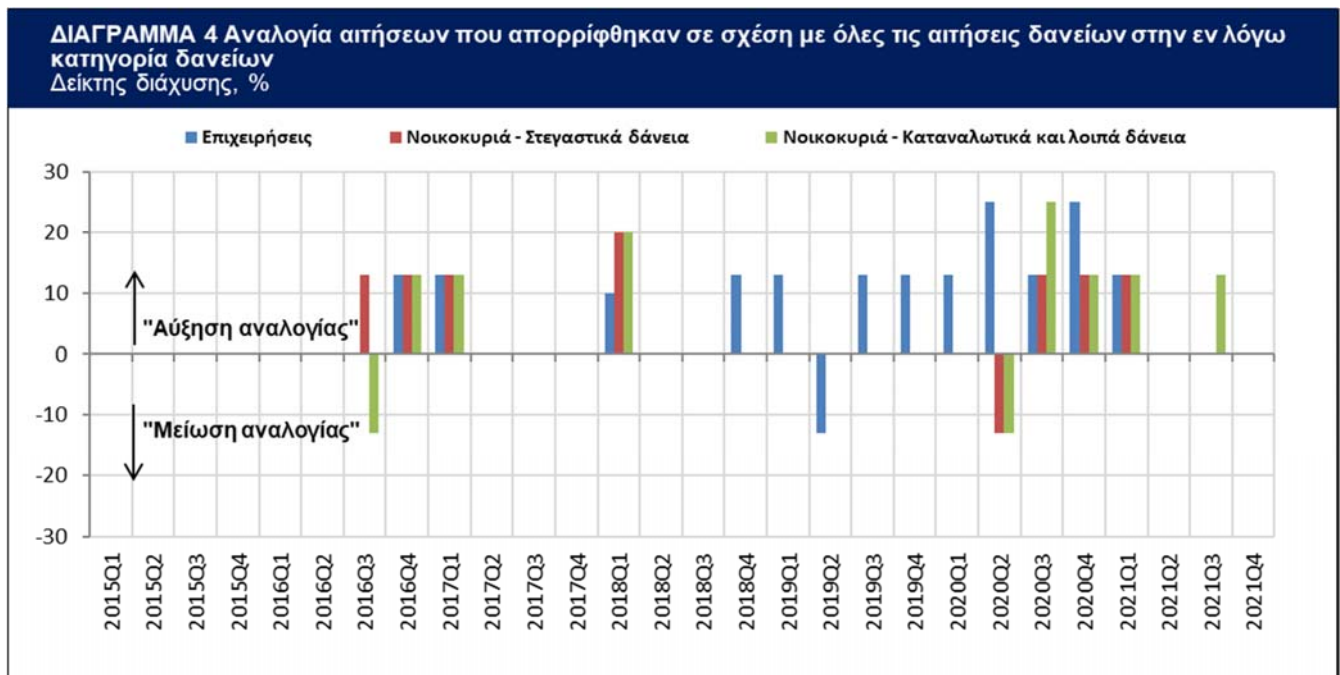
Οι **"Άλλοι παράγοντες"** αφορούν επιπρόσθετους παράγοντες που ανέφεραν συμμετέχουσες τράπεζες ότι συνετέλεσαν στην αλλαγή των κριτηρίων χορήγησης των εν λόγω δανείων.

Προσδοκίες για το επόμενο τρίμηνο

Σύμφωνα με τις προσδοκίες των τραπεζών για το πρώτο τρίμηνο του 2022, τα κριτήρια χορήγησης δανείων στην Κύπρο προς επιχειρήσεις και νοικοκυριά για όλες τις κατηγορίες δανείων αναμένεται να παραμείνουν αμετάβλητα (βλ. **Διαγράμματα 1-3**).

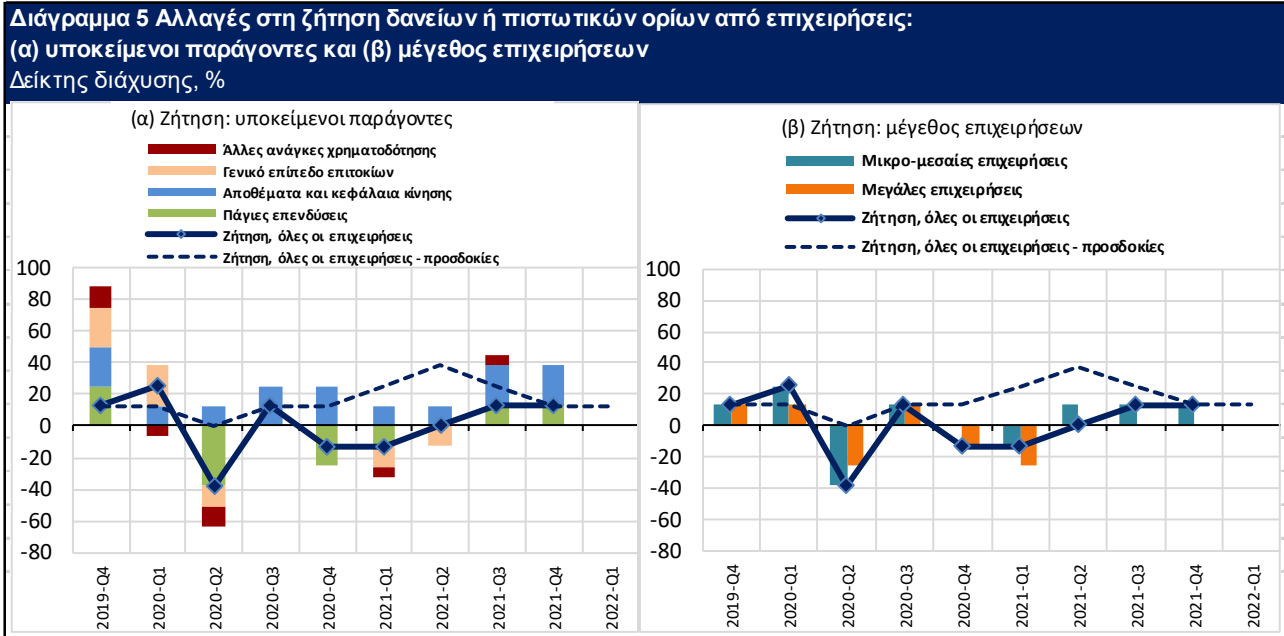
Απορριφθείσες αιτήσεις

Η αναλογία των αιτήσεων οι οποίες απορρίφθηκαν ως προς το σύνολο των αιτήσεων, δεν κατέγραψε ουσιαστική αλλαγή κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2021 για όλες τις κατηγορίες δανείων (βλ. **Διάγραμμα 4**). Η αναλογία των αιτήσεων που απορρίφθηκαν για τα δάνεια προς επιχειρήσεις παρέμεινε κατά βάση αμετάβλητη, παρά τα αυστηρότερα κριτήρια χορήγησης των εν λόγω δανείων, ενώ για τα δάνεια προς νοικοκυριά παρέμεινε αμετάβλητη, όπως και τα κριτήρια χορήγησης, τόσο των στεγαστικών όσο και των καταναλωτικών και λοιπών δανείων.

Ζήτηση δανείων

Ζήτηση δανείων ή πιστωτικών ορίων από επιχειρήσεις

Σημειώσεις:

Όσον αφορά την κατεύθυνση των αλλαγών στη ζήτηση δανείων ή πιστωτικών ορίων, **θετική ένδειξη** υποδηλοί αύξηση της ζήτησης και συνεισφορά των παραγόντων προς αυτή την κατεύθυνση, ενώ **αρνητική ένδειξη** υποδηλοί μείωση της ζήτησης και συνεισφορά των παραγόντων προς αυτή την κατεύθυνση.

"Άλλες ανάγκες χρηματοδότησης" ως μη σταθμισμένος μέσος όρος των παραγόντων "Συγχωνεύσεις ή εξαγορές και αναδιάρθρωση επιχειρήσεων" και "Αναχρηματοδότηση / αναδιάρθρωση και επαναδιαπραγμάτευση χρέους".

"Χρήση εναλλακτικών μέσων χρηματοδότησης" ως μη σταθμισμένος μέσος όρος των παραγόντων "Εσωτερική χρηματοδότηση", "Δάνεια από άλλα τραπεζικά ιδρύματα", "Δάνεια από μη τραπεζικά ιδρύματα", "Εκδοση/εξόφληση χρεογράφων" και "Εκδοση/εξόφληση μετοχών".

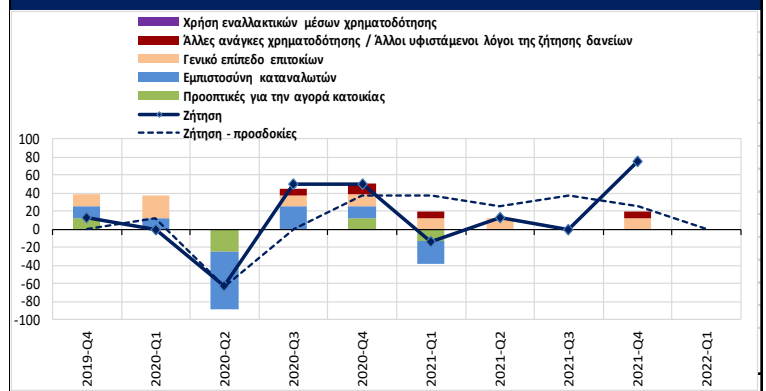
Κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2021, η καθαρή ζήτηση δανείων στην Κύπρο από επιχειρήσεις κατέγραψε αύξηση, εξέλιξη σύμφωνη και με τις προσδοκίες που είχαν διατυπωθεί από τις συμμετέχουσες τράπεζες στην έρευνα του προηγούμενου τριμήνου. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την έρευνα, η αύξηση της ζήτησης για νέα δάνεια από επιχειρήσεις κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2021 οφείλεται στις χρηματοδοτικές ανάγκες των επιχειρήσεων για αποθέματα και κεφάλαια κίνησης, αλλά και για πάγιες επενδύσεις. Ενδεχόμενα, η αύξηση των χρηματοδοτικών αναγκών για αποθέματα και κεφάλαια κίνησης να σχετίζεται με τις αυξήσεις στις τιμές προϊόντων και εμπορευμάτων λόγω διαταραχών ή ελλείψεων στην αλυσίδα εφοδιασμού στο διεθνές εμπόριο και τις σημαντικές αυξήσεις του κόστους μεταφορών. Από την άλλη, η ζήτηση για χρηματοδότηση πάγιων επενδύσεων πιθανόν να αντανάκλα, εν μέρει, την ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας και τις βελτιωμένες οικονομικές προοπτικές παρά τις επιπτώσεις της πανδημίας στην οικονομία (βλ. **Διάγραμμα 5(α)**). Η καθαρή ζήτηση κατέγραψε αύξηση, κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2021, για δάνεια από μικρομεσαίες επιχειρήσεις, σε αντίθεση με την καθαρή ζήτηση δανείων από μεγάλες επιχειρήσεις η οποία παρέμεινε αμετάβλητη (βλ. **Διάγραμμα 5(β)**).

Ζήτηση δανείων από νοικοκυριά για στεγαστικά δάνεια

Η καθαρή ζήτηση για στεγαστικά δάνεια από νοικοκυριά σημείωσε σημαντική αύξηση κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2021 σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο. Η αναφερθείσα αύξηση ήταν σε μεγαλύτερο βαθμό από ότι αναμενόταν με βάση τις προσδοκίες που είχαν διατυπωθεί στην έρευνα του προηγούμενου τριμήνου (βλ. **Διάγραμμα 6**). Η αυξημένη ζήτηση, σύμφωνα με τις συμμετέχουσες στην έρευνα τράπεζες, αποδίδεται κυρίως στην αυξημένη ζήτηση για συμμετοχή σε δύο κυβερνητικά σχέδια⁴ τα οποία έληξαν στο τέλος Δεκεμβρίου 2021. Επιπρόσθετα, το χαμηλό γενικό επίπεδο επιτοκίων, καθώς και το βελτιωμένο κανονιστικό και φορολογικό καθεστώς των αγορών κατοικίας συντέειναν στην αύξηση της ζήτησης στεγαστικών δανείων (βλ. **Διάγραμμα 6**).

Διάγραμμα 6 Αλλαγές στη ζήτηση στεγαστικών δανείων από νοικοκυριά και υποκείμενοι παράγοντες

Δείκτης διάχυσης, %

Σημειώσεις:

Όσον αφορά την κατεύθυνση των αλλαγών στη ζήτηση δανείων, **θετική ένδειξη** υποδηλοί αύξηση της ζήτησης και συνεισφορά των παραγόντων προς αυτή την κατεύθυνση, ενώ **αρνητική ένδειξη** υποδηλοί μείωση της ζήτησης και συνεισφορά των παραγόντων προς αυτή την κατεύθυνση.

"**Άλλες ανάγκες χρηματοδότησης / Άλλοι υφιστάμενοι λόγοι της ζήτησης δανείων**" ως μη σταθμισμένος μέσος όρος των παραγόντων "Αναχρηματοδότηση/ αναδιάρθρωση και επαναδιαπραγμάτευση χρέους" και "Κανονιστικό και φορολογικό καθεστώς των αγορών κατοικίας".

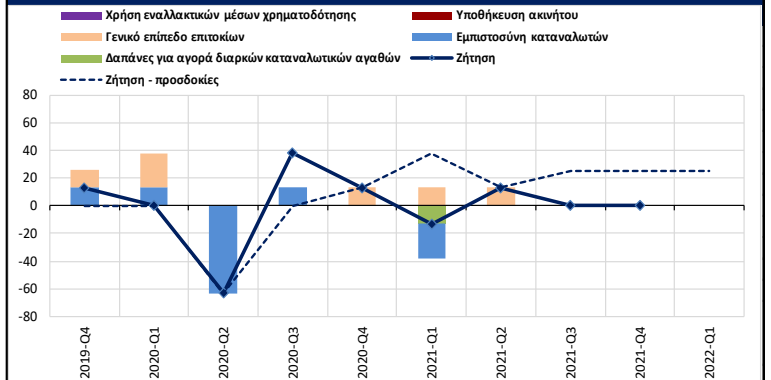
"**Χρήση εναλλακτικών μέσων χρηματοδότησης**" ως μη σταθμισμένος μέσος όρος των παραγόντων "Εσωτερική χρηματοδότηση για αγορά κατοικίας από αποταμιεύσεις/προκαταβολή", "Δάνεια από άλλα τραπεζικά ιδρύματα" και "Άλλες πηγές εξωτερικής χρηματοδότησης".

Ζήτηση δανείων από νοικοκυριά για καταναλωτικά και λοιπά δάνεια

Η καθαρή ζήτηση καταναλωτικών και λοιπών δανείων από νοικοκυριά παρέμεινε αμετάβλητη το τέταρτο τρίμηνο του 2021, για δεύτερο συνεχόμενο τρίμηνο. Η εξέλιξη αυτή ήταν αντίθετη με τις προσδοκίες για αύξηση που είχαν διατυπωθεί από τις συμμετέχουσες τράπεζες στην έρευνα του προηγούμενου τριμήνου (βλ. **Διάγραμμα 7**).

Διάγραμμα 7 Αλλαγές στη ζήτηση καταναλωτικών και λοιπών δανείων από νοικοκυριά και υποκείμενοι παράγοντες

Δείκτης διάχυσης, %

Σημειώσεις:

Όσον αφορά την κατεύθυνση των αλλαγών στη ζήτηση δανείων, **θετική ένδειξη** υποδηλοί αύξηση της ζήτησης και συνεισφορά των παραγόντων προς αυτή την κατεύθυνση, ενώ **αρνητική ένδειξη** υποδηλοί μείωση της ζήτησης και συνεισφορά των παραγόντων προς αυτή την κατεύθυνση.

"**Χρήση εναλλακτικών μέσων χρηματοδότησης**" ως μη σταθμισμένος μέσος όρος των παραγόντων "Εσωτερική χρηματοδότηση από αποταμιεύσεις", "Δάνεια από άλλα τραπεζικά ιδρύματα" και "Άλλες πηγές εξωτερικής χρηματοδότησης".

"**Υποθήκευση ακινήτου**" αφορά τον παράγοντα "Καταναλωτικές δαπάνες οι οποίες χρηματοδοτούνται από δάνεια με προσημείωση ακινήτου".

⁴ Στο «Σχέδιο επιδότησης επιτοκίων για νέα στεγαστικά δάνεια» και, σε λιγότερο βαθμό, στο «Στεγαστικό σχέδιο αναζωογόνησης ορεινών, ακριτικών και μειονεκτικών περιοχών».

Προσδοκίες για το επόμενο τρίμηνο

Σύμφωνα με τις προσδοκίες των συμμετεχουσών στην έρευνα τραπεζών για το πρώτο τρίμηνο του 2022, η καθαρή ζήτηση δανείων, τόσο από επιχειρήσεις, όσο και από νοικοκυριά για καταναλωτικά και λοιπά δάνεια αναμένεται να καταγράψει αύξηση, ενώ για στεγαστικά δάνεια αναμένεται να παραμείνει αμετάβλητη, σε σχέση με το υπό αναφορά τρίμηνο (βλ. **Διαγράμματα 5-7**).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Όροι και προϋποθέσεις

Το Παράρτημα αφορά τους Όρους και προϋποθέσεις χορήγησης πιστώσεων για όλες τις κατηγορίες δανείων.

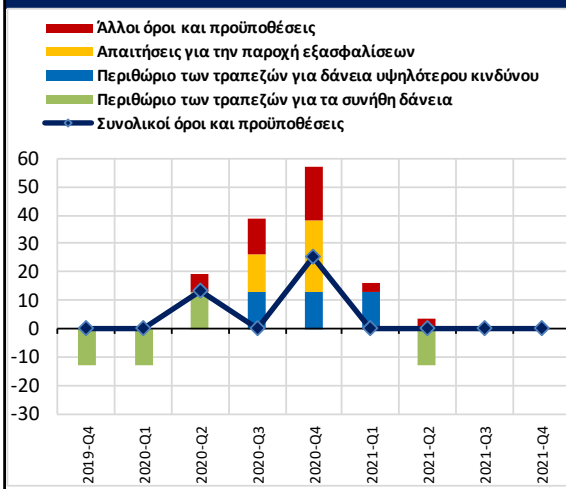
Οι όροι και προϋποθέσεις χορήγησης πιστώσεων αφορούν τις προϋποθέσεις ενός δανείου (νέο δάνειο ή αναχρηματοδότηση δανείου) το οποίο η τράπεζα είναι πρόθυμη να χορηγήσει, δηλαδή τους όρους και προϋποθέσεις του δανείου που στην ουσία έχει εγκριθεί όπως ορίζονται στη δανειακή σύμβαση μεταξύ της τράπεζας (δανειστή) και του δανειολήπτη. Γενικά αφορούν το συμφωνηθέν επιτόκιο ή τη διαφορά έναντι σχετικού επιτοκίου αναφοράς, το μέγεθος του δανείου, τις προϋποθέσεις πρόσβασης, καθώς και άλλους όρους και προϋποθέσεις που αφορούν επιβαρύνσεις εκτός τόκων (π.χ. προμήθειες), τις εξασφαλίσεις ή εγγυήσεις τις οποίες οφείλει να παρέχει ο αντίστοιχος δανειολήπτης (συμπεριλαμβανομένων των αντισταθμιστικών υπολοίπων), δανειακές ρήτρες και τη συμφωνηθείσα διάρκεια του δανείου. Οι όροι και προϋποθέσεις χορήγησης πιστώσεων εξαρτώνται από τα χαρακτηριστικά του δανειολήπτη και μπορεί να μεταβάλλονται παράλληλα με τα κριτήρια χορήγησης πιστώσεων ή ανεξάρτητα από αυτά. Για παράδειγμα, μια άνοδος στο κόστος χρηματοδότησης της τράπεζας ή μια επιδείνωση των γενικών οικονομικών προοπτικών μπορεί να οδηγήσει σε πιο αυστηρά κριτήρια έγκρισης (κριτήρια χορήγησης πιστώσεων) και σε πιο αυστηρούς όρους και προϋποθέσεις των δανείων τα οποία η τράπεζα είναι πρόθυμη να εγκρίνει και τα οποία οι πελάτες της είναι πρόθυμοι να αποδεχτούν. Εναλλακτικά, η τράπεζα μπορεί να μεταβάλει μόνο τους όρους και προϋποθέσεις χορήγησης πιστώσεων (π.χ. αυξάνοντας την απαιτούμενη διαφορά επιτοκίου για να αντισταθμίσει το επιπρόσθετο κόστος/κίνδυνο) και να αφήσει αμετάβλητα τα κριτήρια χορήγησης πιστώσεων.

ΕΤΧ, Ιανουάριος 2022 - Συνολικοί όροι και προϋποθέσεις για τη χορήγηση δανείων	2021Q4	2022Q1 (προσδοκίες)
Επιχειρήσεις	Αμετάβλητοι	*
Νοικοκυριά		
- Στεγαστικά Δάνεια	Αμετάβλητοι	*
- Καταναλωτικά και λοιπά Δάνεια	Αμετάβλητοι	*

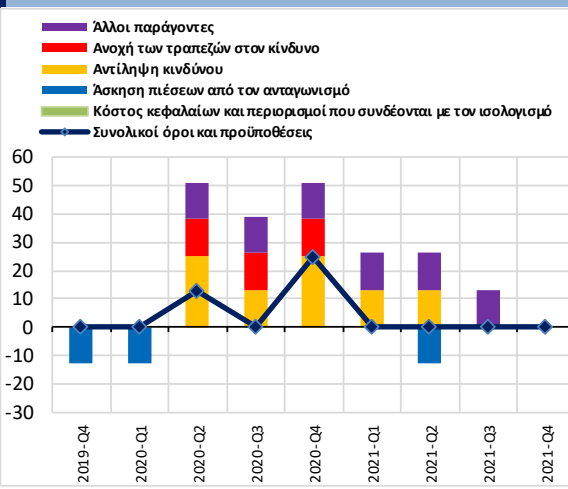
Πηγή: ΚΤΚ

*Η έρευνα δεν περιλαμβάνει ερωτήσεις σχετικά με τις αναμενόμενες αλλαγές στους όρους και τις προϋποθέσεις χορήγησης δανείων.

Διάγραμμα 1α) Αλλαγές στους όρους και προϋποθέσεις χορήγησης των δανείων ή πιστωτικών ορίων προς επιχειρήσεις
Δείκτης διάχυσης, %

Διάγραμμα 1β) Παράγοντες που επηρέασαν τους συνολικούς όρους και προϋποθέσεις χορήγησης των δανείων ή πιστωτικών ορίων προς επιχειρήσεις
Δείκτης διάχυσης, %

Σημειώσεις:

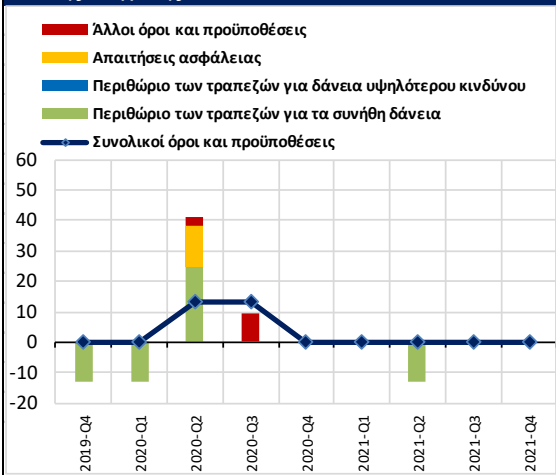
Όσον αφορά την κατεύθυνση των αλλαγών στους όρους και προϋποθέσεις χορήγησης δανείων ή πιστωτικών ορίων, **θετική ένδειξη** υποδηλοί αυστηροποίηση των όρων και προϋποθέσεων και συνεισφορά των παραγόντων προς αυτή την κατεύθυνσή, ενώ **αρνητική ένδειξη** υποδηλοί χαλάρωση των όρων και προϋποθέσεων και συνεισφορά των παραγόντων προς αυτή την κατεύθυνση.

Ως «**περιθώριο**» ορίζεται η διαφορά έναντι σχετικού επιτοκίου αναφοράς.

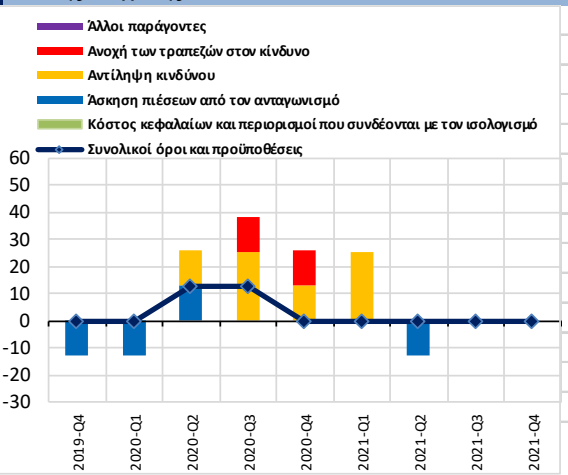
"**Άλλοι όροι και προϋποθέσεις**" ως μη σταθμισμένοι μέσος όρος των όρων και προϋποθέσεων που αφορούν "Επιβαρύνσεις εκτός τόκων", "Μέγεθος δανείου ή πιστωτικού ορίου", "Ρήτρες δανείων" και "Διάρκεια".

Οι "**Άλλοι παράγοντες**" αφορούν επιπρόσθετους παράγοντες που ανέφεραν συμμετέχουσες τράπεζες ότι συνετέλεσαν στην αλλαγή των όρων και προϋποθέσεων χορήγησης των εν λόγω δανείων, οι οποίοι επί του παρόντος σχετίζονται με την πανδημία του κορωνοϊού.

Διάγραμμα 2α) Αλλαγές στους όρους και προϋποθέσεις χορήγησης των στεγαστικών δανείων προς νοικοκυριά
Δείκτης διάχυσης, %

Διάγραμμα 2β) Παράγοντες που επηρέασαν τους συνολικούς όρους και προϋποθέσεις χορήγησης των στεγαστικών δανείων προς νοικοκυριά
Δείκτης διάχυσης, %

Σημειώσεις:

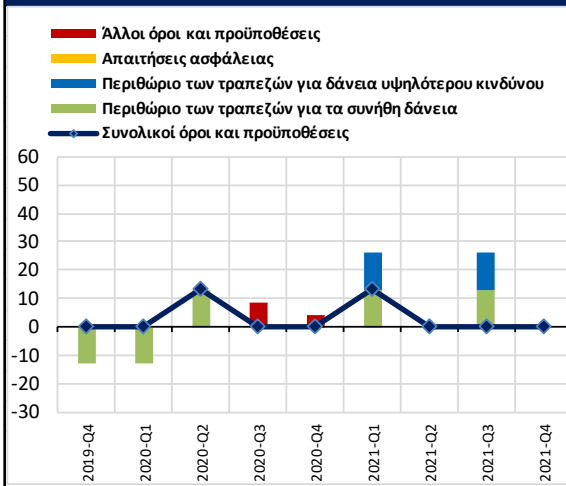
Όσον αφορά την κατεύθυνση των αλλαγών στους όρους και προϋποθέσεις χορήγησης δανείων, **θετική ένδειξη** υποδηλοί αυστηροποίηση των όρων και προϋποθέσεων και συνεισφορά των παραγόντων προς αυτή την κατεύθυνσή, ενώ **αρνητική ένδειξη** υποδηλοί χαλάρωση των όρων και προϋποθέσεων και συνεισφορά των παραγόντων προς αυτή την κατεύθυνση.

Ως «**περιθώριο**» ορίζεται η διαφορά έναντι σχετικού επιτοκίου αναφοράς.

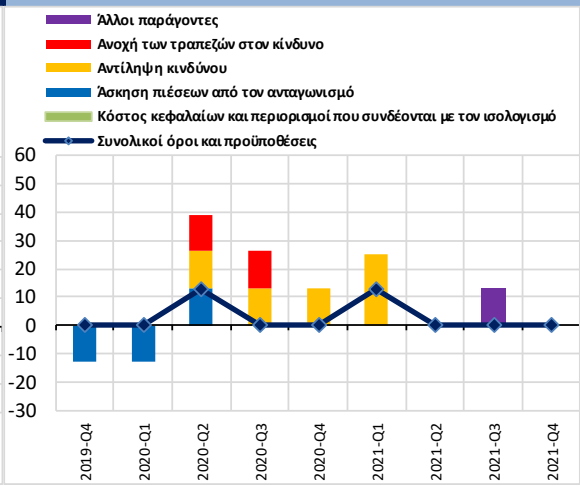
"**Άλλοι όροι και προϋποθέσεις**" ως μη σταθμισμένοι μέσος όρος των όρων και προϋποθέσεων: "Λόγος δανείου προς αξία ακινήτου", "Άλλοι περιορισμοί όσον αφορά το μέγεθος του δανείου", "Διάρκεια" και "Επιβαρύνσεις εκτός τόκων".

Οι "**Άλλοι παράγοντες**" αφορούν επιπρόσθετους παράγοντες που ανέφεραν συμμετέχουσες τράπεζες ότι συνετέλεσαν στην αλλαγή των όρων και προϋποθέσεων χορήγησης των εν λόγω δανείων.

Διάγραμμα 3α) Αλλαγές στους όρους και προϋποθέσεις χορήγησης των καταναλωτικών και λοιπών δανείων προς νοικοκυριά
Δείκτης διάχυσης, %

Διάγραμμα 3β) Παράγοντες που επηρέασαν τους συνολικούς όρους και προϋποθέσεις χορήγησης των καταναλωτικών και λοιπών δανείων προς νοικοκυριά
Δείκτης διάχυσης, %

Σημειώσεις:

Όσον αφορά την κατεύθυνση των αλλαγών στους όρους και προϋποθέσεις χορήγησης δανείων, **θετική ένδειξη** υποδηλοί αυστηροποίηση των όρων και προϋποθέσεων και συνεισφορά των παραγόντων προς αυτή την κατεύθυνση, ενώ **αρνητική ένδειξη** υποδηλοί χαλάρωση των όρων και προϋποθέσεων και συνεισφορά των παραγόντων προς αυτή την κατεύθυνση.

Ως «**περιθώριο**» ορίζεται η διαφορά έναντι σχετικού επιτοκίου αναφοράς.

"**Άλλοι όροι και προϋποθέσεις**" ως μη σταθμισμένος μέσος όρος των όρων και προϋποθέσεων που αφορούν: "Μέγεθος δανείου", "Διάρκεια" και "Επιβαρύνσεις εκτός τόκων".

Οι "**Άλλοι παράγοντες**" αφορούν επιπρόσθετους παράγοντες που ανέφεραν συμμετέχουσες τράπεζες ότι συνετέλεσαν στην αλλαγή των όρων και προϋποθέσεων χορήγησης των εν λόγω δανείων.

Σημειώσεις:

Η Έρευνα Τραπεζικών Χορηγήσεων αποτελεί μια ποιοτική έρευνα για τις τραπεζικές χορηγήσεις στη ζώνη του ευρώ και βασικός της στόχος είναι η βελτίωση της πληροφόρησης για τις συνθήκες χρηματοδότησης στη ζώνη του ευρώ. Το ερωτηματολόγιο της έρευνας απευθύνεται σε ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα των τραπεζών της κάθε χώρας της ζώνης του ευρώ και καλύπτει ένα ευρύ φάσμα θεμάτων για το δανεισμό στις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά. Για παράδειγμα, περιλαμβάνει ερωτήσεις που αφορούν τα κριτήρια για την έγκριση των δανείων, τους όρους και τις προϋποθέσεις χορήγησης πιστώσεων καθώς και την αξιολόγηση των τραπεζών για τις συνθήκες που επηρεάζουν τη ζήτηση των δανείων. Περαιτέρω πληροφορίες θα βρείτε στην περιγραφή της μεθοδολογίας της εν λόγω έρευνας:

https://www.centralbank.cy/images/media/pdf_el/Methodology_100210.pdf

Σημειώνεται ότι από τον Απρίλιο 2015 το ερωτηματολόγιο της Έρευνας Τραπεζικών Χορηγήσεων έχει εμπλουτιστεί με επιπρόσθετες ερωτήσεις.

Τα αποτελέσματα της Έρευνας Τραπεζικών Χορηγήσεων, η οποία διεξήχθη τον Ιανουάριο του 2022, αναφέρονται στις αλλαγές που σημειώθηκαν το τέταρτο τρίμηνο του 2021, σε σύγκριση με το προηγούμενο τρίμηνο και στις προσδοκίες των τραπεζών για το πρώτο τρίμηνο του 2022 όσον αφορά τα κριτήρια χορήγησης και τη ζήτηση δανείων ή πιστωτικών ορίων σε επιχειρήσεις και νοικοκυριά. Τα αποτελέσματα της εν λόγω έρευνας για την Κύπρο δεν είναι σταθμισμένα ως προς το μερίδιο αγοράς της κάθε τράπεζας που λαμβάνει μέρος στην έρευνα, επομένως οι απαντήσεις όλων των συμμετεχόντων έχουν την ίδια βαρύτητα. Η έρευνα καλύπτει περίπου το 85% της αγοράς χορηγήσεων στην Κύπρο που δίνονται σε επιχειρήσεις και νοικοκυριά της ζώνης του ευρώ. Για την ανάλυση των συγκεντρωτικών αποτελεσμάτων χρησιμοποιείται ο δείκτης διάχυσης (diffusion index). Σημειώνεται ότι ο δείκτης διάχυσης στο 0 μπορεί να υποδηλοί ότι, είτε δεν σημειώθηκε μεταβολή από το προηγούμενο τρίμηνο, είτε ότι οι απαντήσεις των τραπεζών αντισταθμίζονται μεταξύ τους.

Επισημαίνεται ότι τα αποτελέσματα της έρευνας βασίζονται στις απαντήσεις των τραπεζών που συμμετέχουν στην εν λόγω έρευνα και εκφράζουν τη δική τους αντίληψη για τη χρηματοδοτική αγορά στην Κύπρο. Τα αποτελέσματα δεν αντιπροσωπεύουν όποιες αντιλήψεις, προσδοκίες ή εκτιμήσεις της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου.